

ნოჯისური

ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარეც ამას ვდუდუნებ
ვაჟა-ფშაველა

ლიტერატურული გაზეთი № 3 (20)

გიორგობისთვე 2010

20 წლის წინ, 1990 წლის 28 ოქტომბერს საქართველოში ჩატარდა პირველი მრავალპარტიული არჩევნები, რომლის შედეგად ხელისუფლებაში მმართველ პარტიად მოვიდა „მრავალი მაგიდა-თავისუფალი საქართველო“, ეროვნული მოძრაობის თავკაცის ზვიად გამსახურდიას მეთაურობით.

გაუმარჯოს კანონიერ არჩევნებს!

მამულის ხსნის იმედები გამყარდა, -
ძმობის, ნდობის, რა სიმაღლე აჩვენეს;
გაუმარჯოს ოქტომბრის თვის ოცდარვას,
გაუმარჯოს კანონიერ არჩევნებს!
ქვეყნად იყო: რწმენა! აზრი! სიმშვიდე! -
ალმაფრენის ველს მოედო ხმა-ეჭო;
უმალღესზე იდგა მისი სიდიდე,
კომმაფია რა უსისხლოდ დაემხო!
ყველა იყო ამის მოწმე-მნახველი,
(ოცდარვა ბორკილთ მსხვერვის წინააღმდეგ!)
ისტორიას რჩება მისი სახელი
ვინც სამშობლოს მოუტანა სინათლე!
იმ დღეს ყველა ხელს ერთმანეთს ართმევდა,-
საქართველოს დაჰნათლავდა მერაბი!
მაგრამ იმ დროს შხამს ხახიდან ანთხევდა
ბოროტების იმპერია ვერაგი!
დიახ! იმ დღეს იმედები გამყარდა, -
იმ დღეს მართლაც რა დიდება აჩვენეს! -
გაუმარჯოს ოქტომბრისთვის ოცდარვას,
გაუმარჯოს კანონიერ არჩევნებს!

ვალერი ძაძაძია 28. X. 1991 წ.

ის საქართველო სად აბის?

სიკვდილი შემოგვეჩვია,
არის ზეობა სატანის.
მე რომ სიცოცხლეს მერჩია,
ის საქართველო სად არის?
შავ ნისლეებს იხვევს მთაწმინდა-
რაც იყო, იმის ლანდია-
და სინმინდისგან გაძარცვულ
ნათბილისარში დავედივარ.
შავ ზღვაზეც შავი ნისლია
და ტყვეობაში ავსულის
სულს ლაფავს გაგრა ჯვარცმული-
„შავი ზღვის თეთრი ასული“.
დღეა შავი და რიოში,
დღე-დღე მძაფრდება ტკივილი.
ცას ფატრავს სამეგრელოში
ქართველი დედის კივილი.
სიკვდილი შემოგვეჩვია,
არის ზეობა სატანის.
მე რომ სიცოცხლეს მერჩია,
ის საქართველო სად არის?

მიხეილ ჩაჩუა

საქართველომ გადასარჩენი!

თუ მოგენატრა უავდარო ცა,
თუ კიდე უწყი შენი გამჩენის,
შენც დაიჯერებ ამ ჩემს სალოცავს-
საქართველოა გადასარჩენი!
მინა, ისევ რომ სტკივა ილია,
და გალაკტიონს სურს უსართულოს,
რაც ძვირფასია, რაც ნამდვილია
და ჯერ ცოცხალი კიდე ქართულობს,-
ისევ ის არის, ისევ ლელოა,
შენი კაცური მხრების გამშლელი,-
საქართველოა, საქართველოა
ქართველთა ხელით გადასარჩენი!
ციხე მხილველი ყრმათა როგორთა!..
ხნული წინაპრის - მერე, რა ხნული!..
შენი ჯვარი და შენი გოლგოთა,
ვაზის ნაწნავით სულში ჩაწნული;
ქართულს რომ ახსოვს - ყველა შველევო...
ქართულს რომ ავსებს - ყველა არავი...
დრომ უკეთურმა რომ არ ნალეკოს
შენი ჯილაგის ძვალშესალაგი;
სისხლი ცხენისწყლის, ღველფი დარჩელის,
დიოსკურიის მზე და მშვენება,-
აი, დღეს ეს გვაქვს გადასარჩენი
და სუყველაფერს სხვას ეშველება.
ბევრს, რომ თავისი ახსოვს იარა,
თავის დარდი კლავს, თავის სარჩელი,-
კაცი კი არა, ტახტი კი არა, -
საქართველოა გადასარჩენი!
„არა მართლად ვალს...“
„კეთილ იცოტა...“
უნყოფა, მაგრამ არ იდავითა,-
არც ანათებდა, ვინც არ იწოდა,
ვინც არ იწამა გვემა თავიდან...
ისევ ის არის, ისევ ლელოა,
ვაზის ფოთოლი - უფლის სარჩევი...
საქართველოა, საქართველოა,
საქართველოა გადასარჩენი!

ჯემალ ნინუა

ბედისწერამ იწება, რომ ზვიად გამსახურდია მაშინ მოვლი-
ნებოდა მშობელ ქვეყანას, როცა ურწმუნოების სიბნელემ
მოიცვა მრავალთა გონება... ის მოვიდა, რომ წამების გზით
ევლო და გმირის ამტანობით ეტარებინა უმძიმესი ტვირთი.

მერაბ კოსტავას დასაფლავება გიგანტურ დემონსტრაცი-
ად იქცა.

მაშინ ალბათ, ცოტა ვინმე თუ წარმოიდგენდა, რომ ისევ
შემობრუნდებოდა კომუნისტური რეაქცია და უსასტიკეს
იერიშს მიიტანდა ეროვნული მოძრაობის მონაწილეებზე...

თქვენ გინდათ, რომ მოკვდეთ დიდ საქართველოსთვის,
თქვენ მართლა დიდ ამბავს, დიდ საქმეს შემოწვდით,
მე ისე მომწონხართ და ისე მიყვარხართ,
მე მინდა იცოცხლოთ დიდ საქართველოსთვის!

შოთა ნიშნანიძე

ზვიადსა და მერაბს ბავშვობიდანვე შესტკიოდათ გული
სამშობლოს დაჩაგრული ერის ბედზე. ისინი ქრისტესმეორე
ძმები იყვნენ, ერთი ბატონ კონსტანტინეს ხორციელი, ორი-
ვენი კი - მისი სულიერი შვილები.

ოლა დემურია-კოსტავასი

უდიდესი ქართველი მწერლისა და პატრიოტის ოჯახში,
კოლხურ კოშკში გაზრდილმა ზვიად გამსახურდიამ ბავშვო-
ბიდანვე შეიმეცნა ჭეშმარიტება, რომ ადამიანს სამშობლოზე
ძვირფასი არაფერი გააჩნია და, რომ სამშობლოს სამსახური,
საჭიროების შემთხვევაში კი მისდამი თავდადება, ადამიანის
უზენაესი დანიშნულებაა ამქვეყნად.

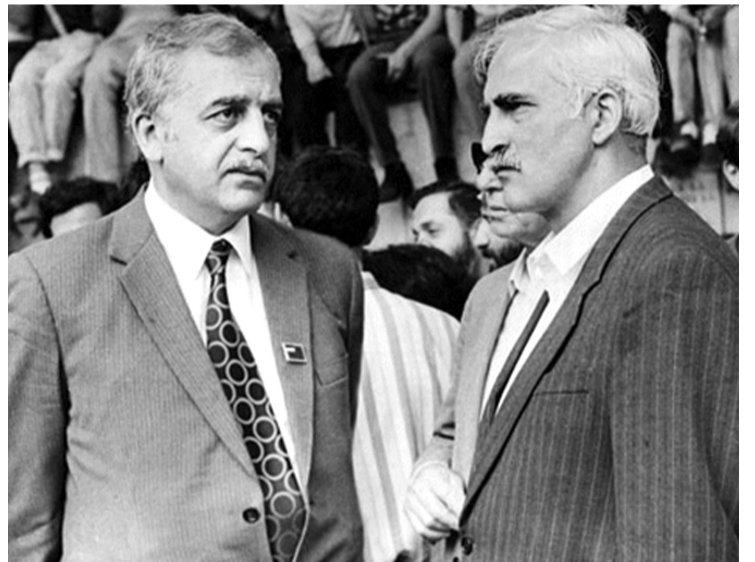
მან თითქმის შეუძლებელი შეძლო: გასაოცარი შემართებით
მებრძოლმა გულანთებულმა პატრიოტმა, ასევე „საბჭოთა“
სხვა ერების გულანთებულ პატრიოტებთან ერთად, მსოფ-
ლიოს უძლიერეს ბოროტების იმპერიას ჯერ ტახტი მოურ-
ყია, ხოლო შემდეგ უკვე, თითქმის ერთადერთმა, ორკაპა
არწივს კლანჭებიდან თვალდახელშეუა გამოსტაცა თავისი
ქვეყანა და თავისუფლების უდიდეს აღმართს შეუყენა...

ზიდკა...

უფლის მოღალატე ვიდრე მართალია,
ქვეყანა იცხოვრებს გოდებით...
შეხედე, ქართველო, ეს რა დაგმართია,
არ გეყო სამარის ლოდები?!
სიცრუემ დალენა ყველა მისტერია,
მამულში გველივით დაძვრები...
საიდან ამხელა ზიზლის ისტერია,
სანთლების მაგივრად — ხანძრები!
ვიდრე ახალუხზე სხვისი ხანჯალია,
წყვდიადის გარტყია ხუნდები -
სისხლიან ქალაქში, სადაც ხან ჯარია,
ხან მეფის დაყრილი ხურდები!
როდემდე გაგართობს ძველი რია-რია,
ალდები, უცეცხლოდ ალდები...
ის მაინც მითხარი, ახლა ვინ არიან,
გუშინ რომ გაყიდეს დარდები...
ცას შავი ღრუბელი ცრემლად მისწოლია,
გოლგოთას ღმირით შორდები...
სხვამ იქნებ იყიდა სულაც ისტორია,
შენს გულზე ცეკვავდნენ შოლტები.
შარბათის წვიმებით ქვეყანა სველია,
წყვდიადმა გაშალა ბეჭები...
სული განიწმინდე, ვიდრე გასვენია
შუბლზე სხივოსანი ბეჭედი!

ლაშა ნადარეშივილი

ნეშტა აბიან დეზნოლი სიმატოლისათვის...

ზვიადი და მერაბი

რადგან ზეცას ვარსკვლავებად ამკობს ბევრი სახელი,
შენაჯამი დრო დადგება თვალის კარგად ახელის,
საქართველო ამალღდება სილიადის მზურამდის-
მნათობთ შორის იკაშკაშებს ზვიადი და მერაბი.
ისეთ გზებით შეურჩიეს იდეების თესლი ხნულს,
მათ რუსთველზე კვლავ ვიხილავთ ბრინჯაოში ჩამოსხმულთ.
და ეს აზრი მსურს დავიდეს ერამდის და ბერამდის:
ხსოვნას მარად გაცისკრებს ზვიადი და მერაბი.

თამაზ ფიფია

ნახატი სიტყვაზე ნაკლები როდია

ერთი ჯილაგის ხალხში ზოგი დამანგრეველია,
ზოგი-ალმშენებელი.

მარიამ ბერძენიშვილი

მარიამ ბერძენიშვილი შვილიშვილ თამთა თაბაჯის ასულ ფიფიასთან ერთად

დიდი ხანი არაა გასული მას შემდეგ, რაც ჩვენგან წავიდა დამსახურებული პედაგოგი, შესანიშნავი მოქალაქე და ჭეშმარიტი ინტელიგენტი ქალბატონი მარიამ ბერძენიშვილი.

მისი ცხოვრება და მოღვაწეობა წალენჯიხის რაიონს უკავშირდება, სადაც წლების მანძილზე ცხოვრობდა და საყვარელ საქმიანობას ეწეოდა სიცოცხლის ბოლომდე. სადაც კი უმუშავია, ნაკიფუს, წალენჯიხის, ქვედა მაზანდარის საშუალო სკოლებში, ყველგან დიდი ავტორიტეტითა და პროფესიის დიდი ცოდნით ხასიათდებოდა. იგი

მონოდებით იყო პედაგოგი. უზომოდ უყვარდა თავისი საქმე, ოჯახი, შვილები, მოზარდი თაობა... თავისი კდემამოსილებით, სატნობით, დახვეწილი პედაგოგიური ტაქტით, უზადო ზნეობით საოცარ ზემოქმედებას ახდენდა მის ირგვლივ მყოფ ადამიანებზე.

მარიამ ბერძენიშვილი თავისი პედაგოგიური მოღვაწეობის მანძილზე განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდა მოზარდთა ზნეობრივ აღზრდას. ამ დიდ საქმეს უშურველად, დიდი შემართებით ემსახურებოდა. მისი ყოფილი მოსწავლეები დღემდე არ ივინყებენ ქალბატონ მარიამის ამ დიდ ღვაწლს.

მარიამ ბერძენიშვილმა თავისი ბედი დაუკავშირა ნიჭიერ ლიტერატორს, შემოქმედს, პედაგოგს, რაიონული გაზეთის რედაქტორს — შოთა პლატონის ძე ფიფიას. იგი პირველი ბრძანდებოდა ბატონი შოთას შემოქმედების წამკითხავიც და შემფასებელიც. მათ აღზარდეს შესანიშნავი შვილები თამაზ და ლელია ფიფიები. ისინი ღირსეულად აგრძელებენ სახელოვანი მშობლების ტრადიციებს.

რამდენი ლამაზი მოგონებაა... თბილი, სასიამოვნო, მეხსიერებიდან ამოუშლელი, ამ უსათნოეს ქალბატონთან დაკავშირებული. ბედნიერი იყვ-

ნენ მასთან ურთიერთობაში მყოფი ადამიანები, რამდენი სიკეთე და სითბო მიუღიათ ამ სულით ძლიერი ქალბატონებისგან. ეს ბედნიერება მეც მხვდა წილად, როცა 1997 წლის გაზაფხულზე ოჯახში ვენვეი ქალბატონ მარიამს. ძალიან გაუხარდა მისი კოლეგის შვილი რომ აღმოვჩნდი (მამაჩემი ჭიჭიკო ძაძამია წალენჯიხის კ. შეროზიას სახელობის პირველ საშუალო სკოლაში ათი წელი მუშაობდა უცხო ენის მასწავლებლად). ბევრი საინტერესო ამბავი გაიხსენა ქალბატონმა მარიამმა. მან ხაზი გაუსვა წალენჯიხის პირველი საშუალო სკოლის პედაგოგთა საოცარ ურთიერთობას, საქმის ცოდნის პროფესიონალიზმს, მოსწავლეთა სწავლების კენ განწყობის მაღალ უნარს, კოლექტივის მონოლითურობას...

დანვრილებით გამოძიება, სად ვმუშაობდი, რას ვაკეთებდი, დაოჯახებული ვიყავი თუ არა და ა.შ. მასთან საუბარი საინტერესო გამოდგა. ბოლოს საჩუქრად ჟურნალ „აიას“ ორი ახალი ნომერი გამომიტანა. ჟურნალის რედაქტორია მისი შვილი, მწერალი, პოეტი და ჟურნალისტი თამაზ ფიფია. დიდი ბატონ თამაზის როლი ჟურნალის პოპულარიზაციის საქმეში. როცა ვთხოვე გაეკეთებინა წარწერა ჟურნალზე, ჩაფიქრდა და მითხრა: მაშინ ჯობია ერთ-ორ დღეში გამომიარო და ჩემს სურვილებს „აიას“ გვერდზე ლექსად გამოვთქვამო. სიამოვნებით დავთანხმდი.

ჩვენი საუბარი ლიტერატურაზე, პოეზიაზე გაგრძელდა, ვიცოდი მშვენიერ ლექსებს, რომ წერდა მაგრამ საკუთარ შემოქმედებაზე საუბარი არ უყვარდა. როცა გაიგო რომ მეც პატარა ლექსებს ვწერდი, ნაკითხვა მთხოვა. მახსოვს, ორი ლექსი წაუკითხე — „წალენჯიხასა“ და „აიეტზე“. მოეწონა და შემაქო. მერე მითხრა — ლექსებს აქვეყნებ თუ არაო. არა-მეთქი, ასე არ შეიძლებაო მითხრა...

მეორე შეხვედრისას ჟურნალები გადმომცა, ვნახე, ლექსიც დაუწერია ასეთი სათაურით — „ძვირფას ახალგაზრდას — ვალერის“, სადაც ასეთი სტრიქონებია: „...როგორ ფიქრობ, მალულად რომ იცხოვრო ისე, ისე შესძლებ, სამშობლოს შენი ნიჭი მისცე?!“

მეორე ნომერზე ასეთი წარწერა აქვს გაკეთებული: „... შიში განდევნეთ გულიდან და გონივრულად იმოქმედეთ ყოველ მომენტში. თქვენი სახე მომასწავებელია თქვენი წარმატების. მე ალბათ მალე არ ვიქნები, მაგრამ ეს ჩემი წაწერი აყვავდება თქვენს „აიასში“. ლექსი ძალიან უბრალოა, მაგრამ მაინც სასიამოვნოა. 26.IV. 97წ.“ მარიამ ბერძენიშვილი-ფიფია.

გარდაცვალებას ვერავინ შეაჩერებს. არდავინყება კი ნამდვილად შეგვიძლია. მარიამ ბერძენიშვილს წლეულს 90 წელი შეუსრულდებოდა. იგი ბედნიერია იმით, რომ ამდენი სითბო, სიყვარული და სიკეთე დატოვა ამქვეყანად, რომ მის სულს დავინყება არ უწერია!

ქალბატონ მარიამ ბერძენიშვილის ხსოვნის საპატივცემულოდ გაზეთ „ნოვოზუნი“ მკითხველებს ვთავაზობთ თამაზ ფიფიას ლექსებს დედაზე — ციკლიდან „შინაურული გარემო“.

ვალერი ძაძამია

სონეტი დედას

უძლური ხდება გრძნობასთან სიტყვა, დედაშვილობის მაღლს როცა ვხედავ, რარიგ გადმოვცე თუ როგორ მიყვარს ჩემი ბუზლუნა, მოხუცი დედა. ალალი, სათნო გულით, ხელებით, ბავშვობიდანვე თავს მევლებოდა, გამიჩირაღდნა ყრმობის ველები, მამისეული ამაღლა ოდა. მზეს იფიცება ახლაც შვილების, შემოხვევია შვილიშვილებიც — დედაა ტკბილი სიცოცხლის წყარო! დედისგან მარად ვართ დალოცვილი, დიდ სიყვარულით ძალამოსილი, დედის ყველა დღე შვილებით დარობს!

II

დედა არის სიცოცხლის სიმბოლო!

დედის გული, სათნო, ტკბილი, შვილებს მუდამ გვიხმობს, დედის გულში ვინ გაზომოს სიყვარულის სითბო. დედასავით სანატრელი, ყრმობაში თუ ბოლოს, არავინ გვყავს, დედა არის სიცოცხლის სიმბოლო! დედისგან დაენათლა და მეც ხობტა დამცდა: ისე კარგი, ძვირფასი ხარ, მუხლის მოყრას ვებედავ, შენი გულის ხმა და სითბო არ მოგვშლოდეს, დედა!

III

საყვარელი ჩემი დედა

ისევ მარტო დამრჩა სოფლად საყვარელი ჩემი დედა, ტყვიასავით გულში მომხვდა მის ნაღვლიან თვალთა სევდა. გულს ეკლიანს აქსოვს ბადეს ეს ყოველი განშორება, ბევრჯერ მწარედ გამოვცადა შვილის განცდის გაორება: ვით პატარას, — დედა მინდა! მონატრება არ ხუნდება... მაშ, ამ სურვილს, ასე წმინდას, რა უხვდება წინ ხუნდება?! იქნებ ის, რომ დედამ იცის გულისნორის ხსოვნის ფასი და უმტკიცებს მამას ფიცით — ეს კერაა რა ძვირფასი!

იქნებ ის, რომ შვილებს მაინც გვაზინყდება დიდი ვალი და, თუმცა გვსურს ვგავდეთ რაინდს, გვიჭირს განსჯა მომავლის. დედის გულის მუდმივ სითბოს ვერ ვპასუხობთ მსგავსი გრძნობით, როცა ზრუნავს დედა ითხოვს, აღარ გვახსოვს მაღლი ნდობის. აღარ გვახსოვს რა იმედი ერწყმის დედის თვალთ ხედვას, რა ყისმათი ჩვენი ბედის ახლავს ნეტარ სიტყვას: დედა! ეს მაშინ, როს უზესთაეს შეგონების ქარნი ჰქრიან: - უძვირფასესს, უღამაზესს ქვეყანაზე დედა ჰქვიან!

IV

დედას

ჩვენით გახარებს, ვიცი, ნუთისოფელის ბრუნვა, ღვთისთვის აღვითქვამს ფიცით შვილებზე მუდამ ზრუნვა.

ჩვენზე მგზნებარემ განვლე მზიურ ცხოვრების ველი, ცხელია ფიქრის ნავლი მრავალი განცდით მწველი მამა ოჯახისთავი, დავკარგეთ, დარჩი მარტო, დროება დადგა ავი, ზოგჯერ სიკვდილსაც ნატრობ მოხუცი სანყლად გხედავ, არ გიჭირს მუხლი, სიტყვა, უძვირფასესო დედავ, მახსოვს რა გულმხნე იყავ! როცა ლამპარი ანთე — ნათელი კვალისმჩენი, გვინთებდი ცოდნის სანთელს თვით ნათლისვეტი ჩვენი. შვილების დარიგებას ღირსება ახლდა დიდი, როგორ არ გაგიგებდით — ილიას ენით გვზრდიდი. იხსენებ ბევრ მოსწავლეს მერხზე აწვდილი ხელით, სკოლაში იმოღვაწე ორმოცდაათი წელი.

მარიამ ბერძენიშვილი კოლეგებთან ერთად

6 ←

VII

X

რარიგი არწყავს სათლი
 ანწყო-ნარსულის ხედვას,
 დედაშვილობის მადლი
 მინდა გადმოგცე დედავ.
 ასხივებ გულის სითბოს,
 სხვების აღზრდა გაქვს ბედად,
 შენი ხმის სილბო-სიტკბოს
 რა შეედრება, დედა!
 მეძალვის ხშირად სევდა,
 მჭვუნვარე ჰანგი სტვირის,
 მეც გული მითრთის, დედა,
 ჩვენს უმწეობას ვტირი.
 დუხჭირ ცხოვრების ზვირთში
 თავსა გრძნობ ვით უცნობი,
 მძიმეა წლების ტვირთი,
 — ტკივილი მოხუცობის.
 წლები გასულან ქარბად,
 ცრემლით გენამვის სახე,
 უკვე თვალნათლივ დადგა
 შენი დაკარგვის საფრთხეც.
 თავს გაუფრთხილდი, დედავ,
 რომ ვართ დიდი გაქვს წვლილი,
 უშენოდ, — რად ვერ ხედავ,
 ვხვდებით სიკვდილის შვილი!

V

კვირვასო რა მენა...

დედი შენს თვალებს მოხუცების ჩაუდგა ბინდი
 და შენს გონებას გადაეკრა მრუმე წყვილიადი,
 გულმოკლულს გხედავ, სიხარულით მსურს გამიბრწყინდე,
 მაგრამ მკრთალია ღრუბლიანი მზე განთიადის.
 უწინდებურად მოკამკამე დღე არ თენდება,
 ტოროლასავით ფრთაშესხმული ველარ იქნები,
 ბედნიერების კოშკი უკვე აღარ შენდება
 და მიღმურს ელტვი დაბნეული შავბნელ ფიქრებით.
 გიკვირს რაც ხდება, — უცნაურად დრო შეიცვალა
 გაგიუცხოვდნენ შვილები და შვილიშვილები,
 განგებამ ტანჯვა დაგაკისრა გადუხდელ ვალად,
 მარიამ! სად ხარ! — მოგძახიან გარდაცვლილები.
 ჯერ კიდევ გუშინ, ზეანეულ ბედის თამასას,
 ოჯახზე ზრუნვით ძალმოსილი თავს ევლებოდი,
 საყურადღებო, ყოველივე იყო ლამაზად,
 ქმარ-შვილში გართულს არ გიგრძენია სიმძიმე ლოდის.
 მონმენდილ ცაზე მეხთატეხის გრგვინვად გაისმა
 სიკვდილის ექო, - დიდი გლოვის ყღერდნენ ზარები,
 ოჯახისათვის დამძაფრველი მწუხრის დაისმა
 ჩამოგბნელა სევდის არე, — ვერც გეხმარები!
 ამ ლექსს როცა ვწერ, აღელვებულს სინდისი მქენჯნის:
 ძვირფასო, რა ვქნა, ხვედრი როგორ შეგიმსუბუქო?!
 მეც ძნელბედობით დაკარგული შვილი ვარ შენთვის
 და გულგასენილს აღარ ძალმიძს ვიბაქიბუქო!

VI

არ მენახა ნეტავ რასაც ვხედავ

ეს სოფელი რა მწარეა, დედავ,
 ნარსულიდან ახლა ტანჯვა დაგრჩა,
 არ მენახა ნეტავ რასაც ვხედავ,
 ველარ არჩევ ფლასებსა და ფარჩას.
 დაგავინწყდა რამდენი გყავს შვილი
 და მეუღლეს სახელი რა ერქვა!
 ვაი, ხსოვნა ასე გადაშლილი?!
 ვაი, ფითრი მორევია ძელქვას?!
 ამისრულდა რისიც მქონდა შიში,
 თვალხელშუა სათაყვანოს გკარგავ,
 დამდურული გული იწყებს შიშინს,
 როგორ შევძლო თავი იგრძნო კარგად.
 ანთებს სხივი ზოგჯერ შენს გონებას
 და ცრემლები დაგისველებს სახეს,
 გარდასულის ცდილობ მოგონებას:
 ეჰ, სანუთრომ რად დაგიგო მახე!
 საბაღნაროდ ჩვენც ვერ ვხარობთ, დედავ,
 რა ბედია ეს ამგვარი ხვედრი,
 არ მენახა ნეტავ რასაც ვხედავ,
 გვეშველოს რამ, — გამჩენს ამას ვვედრი.
 სამართალი სად ვეძებო, დედავ,
 შენი ცოდვით ვინვი ვით აბედი,
 ღვთის მორწმუნე ამ საყვედურს ვხედავ:
 რად ვართ კაცნი ასე ავი ბედის?!

გულს უმჩან სითბო დედის ხელების

ცხოვრება ბევრგან მაქვს აღწერილი,
 ბედი თავს მესხმის, როგორც მარტორქა,
 თვალცრემლიანი, გულდასერილი,
 მომაკვდავ დედის ვდგავარ სანოლთან.
 სულ სხვანაირად დარეკა ზარმა
 სრულად ობლობის მწარე ხანასი,
 დედა მიკვდება, ვინაც გამზარდა
 ტკბილი ქართული იავნანათი.
 მწუხარე გულის თრთოლვამ გამრინდა,
 უკულმართ, მძიმე ჟამს ვერ ვუყეღე,
 ათას გასაჭირს გამომარიდა,
 მე ვერაფერი ველარ ვუშვეღე.
 გულს შემრჩა სითბო დედის ხელების -
 დამგვანებია წვირლ, გამზმარ ჩხირებს,
 ავდარი მიტევს კვლავ გახელებით,
 გადაუღებლად ანი იწვიმებს...
 დედა მიმჩნდა მფარველ ფერიად,
 თავს მეველებოდა სულ მუდამ ზრუნვით,
 ო, უმისობა რარიგ ძნელია,
 სამგლოვიარო ჩამესმის ზრუნვი.
 დარდით შეძრული მოვთქვამ იმასაც:
 დედა თუმცა ჰყენდა თვალწინ იალალს,
 სანუთრომ შხამი წვეთობით მასვა,
 დამაცლევინა მწარე ფიალაც.
 ნარსულთან უკვე ჩამიტყდა ხიდი,
 მკაცრ მომავალთან პირისპირ დავრჩი,
 შემოფათფათდა შავბნელი ბინდი
 დაუნდობელი არსობის ფარსით.

ახლაც მის სახეს მშველელად ვსახავ

სხვას არ ვახსოვარ ისე როგორც ვახსოვარ დედას,
 დედის თვალებით ცისქვეშეთში ვერავინ მხედავს,
 უმისოდ ძალზე დამცრობილა მაკროსამყაროც,
 ხელჩასაკიდად, ძველებურად, არც რამ არ მყარობს.
 სხვას არ ვუყვარვარ, ისე როგორც ვუყვარდი დედას,
 ყველაზე კარგი, სათნო დედა მყავდა ჩემს ბედად,
 ახლაც მის სახეს, როცა მიჭირს, მშველელად ვსახავ,
 დიადო ღმერთო, ანი დედას მე კვლავ სად ვნახავ?!
 ყმანვილობისას მიმიჩნევდა მწე ბრძენად უკვე,
 მთელ დუნიაზე სურდა მევლო ყველაზე უკეთ,
 გამომრჩეოდა მოხდენილი, ზღაპრული ცირა -
 წყვილთ შემხედვარეთ ხშირად ეთქვათ: ნეტავ გვაცქირა!
 ჭაბუკობისას მისთვის ვიყავ ისე ლამაზი,
 იტყოდა ხოლმე: რა ბიჭია ჩემი თამაზი!
 ჭარმაგობისას შემხაროდა დედის იმედით,
 განგებისაგან რომ მქონოდა ვაჟკაცის ბედი.
 ნუთუ მფარველი ანგელოზი ცაზე გამიქრა?!
 ვარსკვლავი ჩემთვის ნაბრწყინები ასე განიბნა?!
 სუნთქვაც კი მიმძიმს, გული თურმე უდებოდ ცვდება,
 უფრო და უფრო მენატრები ძვირფასო დედავ!

მარიამ ბერძენიშვილი, მეუღლე შოთა ფიფია და შვილიშვილი კობა კალანდია

VIII

მზის სხივად ანათებ, დედა!

მზერა ფონს მიღმა გადარბის...
 მშვენიერ ძველ სურათს ვხედავ:
 სადაც ბავშვობის დარბაზის
 მზის სხივად ანათებ, დედა!
 ხსოვნას მუხლებზე ვუდგები...
 რარიგ მგვრის ნარსული სევდას,
 მთრგუნავს სიკვდილის ხუნდებით
 ასეთი სიშორე, დედა!
 უსაზღვროდ მიყვარხარ ისევ...
 ლექსს თვალცრემლიანი ვწერ და
 საოცარ ხატებას მივსდევ —
 შენს სახეს, ძვირფასო დედა!

IX

მშველელად მუდამ მიმჩნდა დედა!

როცა მტკიოდა, როცა მიჭირდა,
 მშველელად მუდამ მიმჩნდა დედა,
 მისთვის პატარა ვიყავ ბიჭი და
 მიაღვილებდა სანუთროს ხედვას.
 თანდათან უფრო ძნელი ცხოვრება
 გახდა, როს ვსურდი მშველელად გვერდით,
 ისეთი ცუდი მედგა დროება,
 ვერ გავიყავი მე დედის ხვედრი...
 დღე-ღამე უკვე დარდს ველარ მიქრობს,
 ცრემლი ეცემა მის ანდერძ-ნამაგს
 და გულმოკლული იმასლა ვფიქრობ:
 შვილნი ვერ ვიხდით მშობლების ამაგს.

XI

ცად მოციალე, როგორც მნათობი

ნარწერა ნიგნზე: „დედავ დედაშვილობასა“.
 მაქვს უძვირფასეს ლექსთა კრებული,
 სად ყველა ლექსი ეძღვნება დედას,
 ამ ნიგნზე მუდამ შეყვარებული,
 ვკითხულობ, თვალწინ ჩემს დედას ვხედავ!
 ცად მოციალე, როგორც მნათობი,
 სახე, შვილისას მახსენებს ვალებს
 და მოგონება, - გულის გამთბობი,
 უკვე ცრემლებით მისველებს თვალებს...

XII

* * *

დედ-მამასთან თუმცა ვიყავი
 ათეული წლები,
 მათი დიდი სიყვარულის
 მადლს ახლავ ვხვდები.
 გული ბევრჯერ მომეწურა
 მათ სვე-ბედზე დარდით,
 უმშობლებოდ შვილისათვის
 მრავლობს ეკალ-ბარდი.

თამაზ მესხია

ნუ გეშინია, საქართველო!

შენ, საქართველო, სალოცავო, ხატო და რჯულო, ბევრჯერ განამეს!.. არ გქონია სახელი მხდალის! დღესაც სისხლისღვრა, ხოცვა, ჯვარცმა, ისევ გოდება... მაგრამ, არ შედრკე! — ნათელია იმედი ხვალის!..

12. 04 1992 წ.

მე მაგნოლია მეჩურჩულე...

მე მაგნოლია მეჩურჩულე და ჭანისწყალი მიმღერის ნანას,- თუკი ობუჯი დედაჩემია, მე ობუჯმივე მოვნახავ მამას.

„კაცად მაშინ ხარ საქები“- მაშინ გეკურთხოს მარჯვენა, თუ სიკვდილს შეეჭიდები სიცოცხლის გადასარჩენად!

თუ ეპოთ წამი გაიღე

თუკი უძღური იქნები, მოვა, ნაგლეკავს ჟამი, თავგანწირვისთვის მოგინდეს ვაჟუკო, იქნებ წამი!..

მამა-პაპათა აკვანი

მე ობუჯმი დავიბადე, ვარ ამ სოფელში გაზრდილი, მიყვარს, ღვიძლი შეილი რომ ვარ, არა მისი შეილობი!

მეფეკიბი ქიჩაილავს

მესხია იყოს, გინდ კონჯარია, მებონია და გინდა კაცია... თუ შეარცხვინა ქიჩაის ხატი, რა ქალია, ან რა ვაჟუკაცია!..

ქამთა ბაგდატმხა

მეც ვიყავი პატარა, ნასათუთად მოვლილი, ახლა გაქრა ბავშობა, შარაშანდელი თოვლივით.

„მე უშლის ნების და მრწამსის მჯერა...“

ნათია მესხია

დაიბადა 1987 წლის 4 თებერვალს წალენჯიხის რაიონის სოფელ ობუჯში. 1993-2004 წლებში სწავლობდა ობუჯის ლეო ქიაჩელის სახელობის საშუალო სკოლაში.

3030, რომ მოხვალ!

ვიცი, ატირდები, მერე დამუნჯდები, ვიცი, რომ იქცევი ლოცვად, მუხლად დამიჯდები და კვლავ აცრემლდები,

მომენატრე

შენმა მონატრებამ თავბრუ დამახვია, ოცნების მაგივრად ფიქრებში გამახვია, მართლა მომენატრე... აღარ შემიძლია, კი არ გეხუმრები, - გრძნობა მომერი.

საფუტკლი

ჩემო სამშობლო, მე ახლა მივხვდი რომ ჩვენი ერი არ ღირს უშენოდ; შენს ბებერ ძვლებზე ახლაც ბოგინობს ქართველთა მოდგმა — „ბნელი — უმზეო“.

საქართველო

ვაი ჩემო საქართველო საით მიექანები? ბნელ გვირაბში უფრსკულისკენ რისთვის მიემართები?

ჩემო კვირვასო მასწავლებლო

ნინო მესხიას ხსოვნას

ქრისტეშობიდან, გაჩენის დღიდან, დაბადების დღეს ყველა მოითვლის, აქოფრილ ლერწამს კვირტი ეყრება, თიბათვის თვეში ისევ მოიშკის.

მგლოზიანა ზაბუბი

გლოვის ზარებს მე შევნირე ცრემლად ღვრილი კელაპტარი, სანთლის შუქზე შენი სახე ლივლივებდა როგორც ჭალი.

